



ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Секція № 6

*УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО
МЕХАНІЗМУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ
КОМПЛЕКСІ ПРИ РІЗНИХ ФОРМАХ
ВЛАСНОСТІ*



2013

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ**



**До 50-річчя
Тернопільського національного
економічного університету**

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ ПРИ РІЗНИХ ФОРМАХ ВЛАСНОСТІ

**Збірник тез доповідей
наукової конференції професорсько-викладацького складу
«Економічні, правові, інформаційні та гуманітарні проблеми
розвитку України в умовах проведення системних реформ»
(Тернопіль, 10 квітня 2013 року)**

Секція № 6

**Тернопіль
ФАЕМ ТНЕУ
2013**

УДК 330.34 : 338.43

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету аграрної економіки і менеджменту ТНЕУ (протокол № 8 від 23. 04 2013 р.)

Редакційна колегія:

Гевко Р.Б., д.т.н., професор;

Дзядикевич Ю.В., д.т.н., професор;

Дудар Т.Г., д.е.н., професор;

Дусановський С.Л., д.е.н., професор;

Пархомець М.К., д.е.н., професор.

Відповідальний за випуск

Пуцентейло П.Р., д.е.н.

Удосконалення економічного механізму в агропромисловому комплексі при різних формах власності: матеріали науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу ТНЕУ, м. Тернопіль 10 квітня 2013 р. – Тернопіль: Вектор, 2013. – 102 с.

Збірник містить матеріали науково-практичної конференції «Удосконалення економічного механізму в агропромисловому комплексі при різних формах власності» в яких розглядаються питання організаційно-економічного, техніко-інноваційного та правових засад розвитку економіки і підвищення добробуту в Україні.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

I. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Роман ВОЛОШИН

Розвиток зернового ринку України в умовах глобалізації.....7

Юлія ГОРІШНА

Тенденції розвитку та функціонування ринку цукрових буряків.....9

Олексій ГОРЛАЧУК

Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію в умовах ринку.....12

Олена ГУМЕНЮК

Особливості розвитку інфраструктури АПК України.....14

Володимир ДУДАР

Проблеми ціноутворення на агропродовольчому ринку.....15

Оксана ДУДАР

Методичні підходи сертифікації органічного агровиробництва.....17

Тарас ДУДАР

Наукові засади сталого розвитку аграрної сфери.....20

Степан ДУСАНОВСЬКИЙ

Зернопродуктовий підкомплекс АПК регіону в умовах різних форм господарювання (проблеми та перспективи).....22

Любов ЗАСТАВНЮК

Актуальні проблеми управління земельними ресурсами в аграрному секторі.....24

Ірина ЛЕЩИК

Системний аналіз проведення організаційно-правових трансформацій в аграрному секторі Тернопільської області.....26

Василь МЕЛЬНИЧЕНКО

Моделі конкурентної поведінки підприємств цукрової галузі України.....29

Микола ПАРХОМЕЦЬ <i>Еквівалентне ціноутворення – фактор сталого розвитку економіки підприємств АПК.....</i>	32
Ігор ПАЩУК <i>Складові інфраструктури інформаційно-консультаційного забезпечення аграрної сфери економіки.....</i>	35
Іван ПОЛОВИНКО <i>Деякі напрями адаптації агротехнічного сервісу до ринкових умов господарювання.....</i>	37
Петро ПУЦЕНТЕЙЛО <i>Економічне забезпечення як найважливіша складова функціонування ринку тваринництва.....</i>	39
Ольга РОМАНИШИН <i>Методика дослідження економічного механізму функціонування ринку м'яса.....</i>	41
Михайло САЄНКО <i>Сучасні тенденції продуктивності праці в сільському господарстві регіону.....</i>	43
Людмила УНІЯТ <i>Сучасний стан інвестиційної діяльності АПК.....</i>	46
Володимир ХОМА <i>Сучасні тенденції розвитку агропромислового маркетингу в контексті маркетингового забезпечення функціонування переробних підприємств.....</i>	48
Неля ЧОРНА <i>Ризики продовольчої безпеки.....</i>	50
Руслан ЧОРНИЙ <i>Удосконалення організаційно-економічного механізму інвестиційних процесів у сільському господарстві.....</i>	52
II. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АПК	
Ірина БЕЛОВА <i>Стратегія розвитку управлінського обліку на підприємствах АПК України.....</i>	55

Руслан БРУХАНСЬКИЙ <i>Пріоритети оптимізації обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України</i>	57
Тетяна ДІДОРЕНКО <i>Звітність і дотримання комерційної таємниці на підприємстві</i>	60
Ольга ЗАВИТІЙ <i>Проблеми і перспективи розвитку аудиту в Україні</i>	62
Руслана ЛИТВИН <i>Облікова політика підприємства щодо обліку необоротних активів</i>	67
Олександра МАТВІЙЧУК <i>Основні відмінності обліку основних засобів за національними П(С)БО та МСФЗ</i>	70
Микола ПАЛЮХ <i>Бухгалтерський облік в контексті інформаційного забезпечення менеджменту</i>	72
Ольга СКИРПАН <i>Особливості обліку біологічних перетворень в сільському господарстві: зарубіжний та вітчизняний досвід</i>	75
ІІІ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АПК	
Микола БУРЯК <i>Шляхи покращення енергозбереження в Україні</i>	79
Роман ГЕВКО, Андрій ВІТРОВИЙ <i>Сучасні проблеми природокористування в Україні</i>	80
Юрій ДЗЯДИКЕВИЧ <i>Шляхи економії електроенергії в сфері ЖКГ</i>	82
Олександр КРАЙНЯК <i>Напрями покращення пасажирських автоперевезень</i>	85

Андрій КРУПКА, Галина ПИРІГ <i>Соціальна відповідальність менеджменту: можливість недержавного фінансування галузі культури і мистецтва.....</i>	87
Юлія МИРОНЮК <i>Ефективність проведення процедури державних закупівель в Україні.....</i>	90
Марія ПУШКАР <i>Здоров'я як фактор формування людської працездатності.....</i>	92
Руслан РОЗУМ <i>Проблеми розвитку деревообробної галузі в сучасних умовах.....</i>	94
Мар'яна СВИНТУХ <i>Особливості переробки та утилізації деревних відходів.....</i>	96
Євген СИВАК <i>Ґрунти Тернопільщини та шляхи відновлення їх родючості.....</i>	98
Микола ГОРЛАЧУК <i>Сучасні аспекти цінового регулювання аграрного ринку.....</i>	99

використання у виробничому процесі біологічних активів; наявність звітності про собівартість валової і товарної продукції; наявність великої кількості статей витрат, які вважаються прямими; нерівномірність проведення витрат протягом виробничого періоду; наявність особливої групи витрат, які можна віднести до умовно – змінних.

Тому можемо сказати, що вивчення практики ведення обліку в галузях народного господарства засвідчило, що лише в сільськогосподарських підприємствах можуть бути узагальнені дані про рівень витрат на виробництво конкретних видів продукції. І тому Державний комітет статистики домогся того, що згідно до виданого ним наказу, всі підприємства, які виробляють сільськогосподарську продукцію, незалежно від їх форми власності, мають подавати звіт за формою № 50-с.-г. де наводяться дані про обсяг виробництва та рівень витрат на вироблену та товарну продукцію [1, с. 133].

Наявність цієї звітності призводить до необхідності дотримання єдиної методики формування витрат за видами продукції та статтями, що дозволяє уніфікувати систему показників щодо наслідків виробничої діяльності, а це вже свідчить про неможливість та недоцільність розробки власної системи управлінського обліку в кожному конкретному підприємстві.

Суттєвим гальмом поширення управлінського обліку в країні залишається проблематика відсутності чіткого визначення переліку складових цього обліку та одною з першочергових проблем запровадження управлінського обліку в Україні передусім є відсутність методичних рекомендацій, які були б робочим посібником на підприємствах при розробці внутрішніх інструкцій.

Література

1. Моссаковський В.Б. «Управлінський облік та його особливості у сільському господарстві» // Облік і фінанси АПК. – 2006. - №1. – С. 129 – 138
2. Палій В.Ф. Управленческий учет - новое прочтение внутрихозяйственного расчета / В.Ф. Палій // Бухгалтерський облік. – 2000. – №17. - С. 58-62.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV/ Все про бухгалтерський облік. – 2011. – 10. – С. 1-3.
4. Чумаченко М. Управлінський облік в Україні / М. Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – №6. – С.43–47.

Руслан БРУХАНСЬКИЙ

ПРІОРИТЕТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Дослідження сучасної практики діяльності сільськогосподарських підприємств України свідчить про наявність комплексу обставин, які знижують ефективність прийняття управлінських рішень стратегічного характеру: 1) недосконалість моделі формування актуальної інформації; 2) необґрунтованість динаміки співвідношення обсягів необхідної та достатньої

інформації; 3) відсутність раціональних локальних критеріїв відбору потрібної інформації із загального обсягу даних; 4) принципова відмінність класифікаційних ознак інформації, необхідних для типових звітів і потреб управління; 5) несвоєчасність складання та подання звітів. Значна частина проблем і недоліків інформаційного супроводу процесу прийняття управлінських рішень стратегічного характеру зумовлена недосконалістю структури інформаційної бази сільськогосподарських підприємств, типова модель формування якої зводиться лише до формальної консолідації менеджером інформації з двох джерел: облікового і позаоблікового. Таким чином, традиційна для вітчизняних підприємств структура обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту повною мірою не забезпечує можливість узгодження та прийняття єдиних параметрів формування та моніторингу економічних показників, їх інтерпретації, оцінки, трансформації, форм і періодичності подання тощо. Вказана ситуація зумовлена неадекватністю інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України сучасним вимогам формування корисної інформації, оскільки кожна підсистема обліково-інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень як облікова, так і позаоблікова, при формуванні відповідних звітних показників керується переважно локальними вимогами комплексу нормативно-правових актів, які регламентують зміст, завдання і порядок їх роботи.

Формування передумов ефективної системи обліково-інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень, на нашу думку, повинно передбачати диференціацію інформації залежно від її змісту, характеристик і призначення: за правовою ознакою: фактографічна, нормативна; за часовим спрямуванням: тактична, стратегічна; за періодичністю подання: постійна, періодична; за рівнем обробки: первинна, консолідована; за корисністю: корисна, некорисна; за сферою виникнення: внутрішня, зовнішня; за якісними характеристиками: якісна, неякісна; за формою подання: вербальна, друкована, інтерактивна; за рівнем відкритості: публічна, конфіденційна; за доцільністю: продуктивна, непродуктивна; за часовим горизонтом: ретроспективна, прогнозна; за ступенем взаємозв'язку: автономна, інтегрована; за етапністю: проміжна, кінцева; за рівнем визначеності: точна, неточна; за рівнем регламентації: регламентована законодавством, регламентована власниками або адміністрацією; за сприйняттям: релевантна, нерелевантна; за масштабністю: внутрішньогосподарська, регіональна, загальнодержавна, глобальна; в розрізі користувачів: для внутрішніх, для зовнішніх; за ступенем стандартизації: стандартна, нестандартна; за спрямуванням: планова, фактична; за джерелами: первинна, зведена; за динамікою: постійна, змінна; за рівнем обробки: систематизована, несистематизована; за рівнем ієрархії: для менеджерів низового рівня, для менеджерів середнього рівня, для вищого менеджменту підприємства. Варіативність класифікації залежатиме від специфіки бізнесу.

Найбільш вагомою ознакою диференціювання інформації стратегічного змісту вважаємо «за рівнем ієрархії: низовий рівень – середній – вищий», оскільки головна проблема застосування моделі стратегічного менеджменту полягає у відсутності системи інформаційного забезпечення процесу

прийняття управлінських рішень, пов'язаної, передусім, з обліково-інформаційним «голодом» вищого ієрархічного рівня менеджменту компанії.

Пропонований варіант класифікації інформації дозволить моделювати ієрархію внутрішньої та зовнішньої інформації і проектувати інформаційні потоки, будувати комплексну систему інформаційного забезпечення системи стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України. Для гарантування її ефективності необхідно забезпечити суцільний неперервний моніторинг зовнішніх параметрів та внутрішніх показників діяльності підприємства з дотриманням основних цілей обраної стратегії розвитку бізнесу. Відсутність якісної, повноцінної, сформованої на єдиних принципах, адекватно трансформованої та чітко систематизованої інформаційної бази даних для прийняття управлінських рішень стратегічного змісту призводить до того, що на вищій рівень менеджменту підприємства подекуди надходить неспівставна і суперечлива інформація, яку в значній мірі можна вважати дезінформацією.

Система обліково-інформаційного забезпечення стратегічного управління сільськогосподарського підприємства значною мірою повинна орієнтуватись на пріоритетне використання інформації власне про зовнішню сферу діяльності підприємства, оскільки в мінливих умовах господарювання традиційні системи збору і обробки облікової інформації є непристосованими до відстеження і прогнозування кризових тенденцій бізнесу, вони в основному зорієнтовані на стабільні зовнішні умови діяльності. Залежно від виявлених змін зовнішнього бізнес-середовища підприємство повинно застосовувати адекватні реакції. Несвоєчасність чи відсутність адаптивних дій безумовно спричинить проблеми діяльності, збільшить бізнес-ризик і посилить загрозу банкрутства.

На нашу думку, пріоритетом сучасної системи обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту в сільському господарстві України є узгодженість фактичної наявності та потенційних потреб підприємства у тактичній і стратегічній інформації. В результаті мотивується вимога до системи обліку підприємства щодо необхідності фіксації, збору і акумулювання інформації у розрізі різноманітних факторів, які визначають керованість виробництва: динаміка зовнішнього бізнес-середовища; оперативні, тактичні і стратегічні цілі діяльності; суміжні сфери підприємництва; об'єкти ресурсного потенціалу; інформація в розрізі сегментів стратегічної активності бізнесу; характеристика кластерів і т.д. При цьому інформація, створювана системою бухгалтерського обліку підприємства, повинна: 1) враховувати потреби і орієнтуватись на конкретні групи користувачів інформації; 2) служити основою прийняття тактичних і стратегічних рішень. Набувають актуальності питання посилення інформаційних функцій обліку, підвищення його аналітичності та інші, обґрунтовані потребами менеджменту підприємства.